

РЭЕСТР
твораў манументальнага і манументальна-дэкаратыўнага мастацтва
на тэрыторыі Заводскага раёна г.Мінска

№ пп	Фотаздымак	Месца знаходжання (населены пункт, адрасная інфармацыя, GPS-каардынаты)	Назва твора манументальнага або манументальна-дэкаратыўнага мастацтва	Тэматыка і апісанне твора мастацтва*	Год стварэння (рэканструкцыі)	Звесткі пра аўтара (калектыў аўтараў)	Уласнік, землекарыстальнік зямельнага ўчастка, на тэрыторыі якога знаходзіцца твор мастацтва, юрыдычная асоба, на балансе якой знаходзіцца твор мастацтва	Шыфр гісторыка-культурнай каштоўнасці (пры наяўнасці)	Нумар воінскага пахавання (пры наяўнасці)	Іншая інфармацыя **
1.		г.Мінск, прасп. Партызанскі, вул. Варвашэні (каля станцыі метро “Магілёўская”) 53.86410444634706, 27.668986885960912	памятны знак “Беларусь партызанская”	вышыня калоны - 21 метр, вага скульптурнай кампазіцыі на калоне - 14 тон, вага калоны - 220 тон. У цэнтры калоны - металічная труба дыяметрам 530 мм, армаваная стрыжнямі і залітая бетоном. Калона, выкананая з шэрага граніту, мае шурпатую паверхню. Сама калона з’яўляецца вельмі яркавай архітэктурнай формай, яна сімвалізуе беларускі лес. Калона размяшчае барэльефы, якія адлюстроўваюць падзеі Вялікай Айчыннай вайны: сыход людзей у лясы, ад малога да вялікага; фармаванне партызанскіх атрадаў. Помнік уключае тры скульптурныя кампазіцыі: - беларускіх партызан, - бежанцаў, старых, жанчын і дзяцей, - партызанскую сям’ю.	2005	аўтар Занковіч Валянцін Паўлавіч	камунальнае унітарнае прадпрыемства “Зелянбуд Заводскага раёна г.Мінска”; дарожна-эксплуатацыйнае камунальнае унітарнае прадпрыемства “Рэмаўтадар Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	-

2.		г.Мінск, сквер вул. Лізы Чайкінай, 4, 53.86478699351 498, 27.65442336329 2683	помнік-бюст Чайкінай Л.І.	помнік-бюст гераічнай партызанцы Лізе Чайкінай. Бюст – 1,6 м., на пастаменце – 2,14 м. (бетон).	1950	аўтар Андрэй Ануфрые віч Бембель	камунальнае унітарнае прадпрыемства “Зелянбуд Заводскага раёна г.Мінска”; дарожна- эксплуатацыйнае камунальнае унітарнае прадпрыемства “Рэмаўтадар Заводскага раёна г.Мінска”, адкрытае акцыянернае таварыства “Мінскі аўтамабільны завод” - кіруючая кампанія холдынгу “БЕЛАУТАМАЗ”	-	-	-
3.		г.Мінск, вул. Цэнтральная, 11/а, 53.867558, 27.649196	помнік-бюст Кедышка Н.А.	бюст Кедышкі Мікалая Аляксандравіча	1971, 1985 - рэстаў рацыя	-	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-
4.		г.Мінск, вул. Цэнтральная, 25, 53.871684, 27.651483	помнік-бюст Кашавому А.В.	бюст Кашавому Алегу Васільевічу	-	-	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-
5.		г.Мінск, вул. Ауэзава, 5, 53.836254, 27.642446	помнік воінам казахстанцам, загінуўшым у гады Вялікай Айчыннай вайны на тэрыторыі	помнік адкрыты да 60-годдзю Вялікай Перамогі над фашысцкімі захопнікамі ў гонар 2800 воінаў Казахстана, загінуўшых у гады Вялікай Айчыннай вайны на тэрыторыі Беларусі. Асабовы бок	2008	-	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-

			Беларусі	“Схаваем у памяці подзвіг воінаў- казахстанцаў, якія змагаліся і загінулі на беларускай зямлі ў гады Вялікай Айчынай вайны 1941-1945 гг.”, задні бок “Мы памяццю адзінай моцныя”						
6.		г.Мінск, вул. Народная, 51, 53.871616, 27.634250	помнік падпольшчыка м братам Еўдакімавым	“Мінскім падпольшчыкам Еўдакімаву Гвідону Анрэвічу (1924 г.н.), Еўдакімаву Барысу Анрэвічу (1928 г.н), загінуўшым у 1943 г.”	1970, 1998 - рэканс трукц ыя	аўтар Ф.Рэўзін	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска, установа адукацыі “Мінскі дзяржаўны каледж кулінарыі”	-	-	-
7.		г.Мінск, вул. Сядова, 3, 53.867736, 27.659195	помнікі-бюсты піянерам- героям (4 адз.)	устаноўлена 4 бюсты піянерам: Люсе Герасіменка (1929-1942), Мікалаю Гойшыку (1927-1944), Герою Савецкага Саюза Леаніду Голікаву (1926- 1943), Герою Савецкага Саюза Марату Казею (1929-1944)	1960, 2021 – рэстаў рацыя	-	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-
8.		г.Мінск, вул. Варвашэні, 4, 53.864786, 27.672006	стэла ў гонар пралетарскай Маскоўска- Менскай дывізіі і 40- годдзі Вялікай Перамогі	стэла, як салдацкі ліст з фронту ў выглядзе трыкутніка, сімвалізуе трывалую сувязь франтавікоў з тылам, з бацькамі байцоў, іх сем'ямі. "Ніхто не забыты і нішто не забыта" – такія словы Вольгі Бергольц высечаны на памятнай стэле	1985, 1994	па ініцыя- тыве дырэкта- ра сярэдняй школы № 120 Ігара Львовіча Элімела- ха	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-

9.		г.Мінск, вул. Герасіменкі, 21, 53.880500, 27.685040	помнік воінам-вызваліцелям 120-й Гвардзейскай Рагачоўскай Ордэнаў Суворова і Кутузава дывізіі	“Помнік воінам- вызваліцелям 120-ай Гвардзейскай Рагачоўскай дывізіі, загінуўшым у баях за вызваленне Беларусі”. Помнік быў пабудаваны на працягу 2-х гадоў рукамі навучэнцаў школы пад кіраўніцтвам заснавальніка і першага кіраўніка музея Баявой Славы	1987, 1983	аўтар Быкаў Капітон Фёдаравіч	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-
10.		г.Мінск, прасп. Партызанскі, 26, 53.878409, 27.607977	манументальная-дэкаратыўная скульптура “Студэнт”	скульптура была ўстаноўлена ў гонар 80-годдзя Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта. Выканана з бронзы і паказвае студэнта перыяду эпохі сярэдніх вякоў. Аўтар браў у аснову вобраз беларускага вучонага гэтага часу Францыска Скарыны. У руках скульптуры - кніга і старажытны скрутак, якія сімвалізуюць прыняцце ведаў ад пакалення старэйшага і перадача іх праз свае працы нашчадкам. Вышыня скульптуры – 2,18 м. На пастаменце выкананы надпіс на латыні "Scientia potential est" ("Веды - сіла").	2013	скульптар Павел Іванавіч Лук	установа адукацыі "Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт"	-	-	-
11.		г.Мінск, прасп. Партызанскі, 117а, на плошчы перад філіялам ААТ “МАЗ” - кіруючая кампанія Холдынгу “БЕЛАУТА-МАЗ””Палац культуры МАЗ”,	манументальная-дэкаратыўная скульптура “Жанчына На зубры”	сімвалізуе увасабленне Маці Беларусі. Каштоўнасць гэтай выявы ў тым, што ён адначасова сімвалізуе і Беларусь Партызанскую, і краіну адроджаную. Аўтар свядома акцэнтуюе ўвагу на тым, што вайна застаецца ўнізе, і, паднімаючы погляд дагары, мы звяртаемся да Радзімы мірнай, накіраванай	2005	аўтар Занковіч Валянцін Паўлавіч	дарожна-эксплуатацыйнае камунальнае унітарнае прадпрыемства “Рэмаўтадар Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	-

		53.867502, 27.656226		у будучыню. Зубр - гэта сімвал краіны і перамогі, вобраз моцы духу беларускага народа. Жанчына на зубры - гэта Вікторыя, Перамога, у руках трымае сцяг. Зубр, які стаіць на пастаменце, арганічна ўпісаліся адзін у аднаго - сімвалізуюць рух, што краіна не стаіць на месцы, а развіваецца, крочыць, ідзе наперад. Манумент "Жанчына на зубры» ўстанавілі да дня. Незалежнасці Рэспублікі Беларусь.						
12.		г.Мінск, вул. Машинабудаў- нікоў, 25, 53.849725, 27.660730	памятны знак "Агняборцы"	створана да 50-гадовага юбілею дзяржаўнай установы адукацыі "Універсітэт грамадзянскай абароны Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь". Скульптурная кампазіцыя выканана на высокім мастацкім узроўні і ўвасабляе смеласць, мужнасць і гераізм пажарных у складаных умовах барацьбы з вогненнай стыхіяй.	1983, 2008 - рэстаў- рацыя	аўтар Анатоль Пятровіч Ліс	дзяржаўная установа адукацыі "Універсітэт грамадзянскай абароны Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь"	-	-	-
13.		г.Мінск, вул. Машинабудаў- нікоў, 25, 53.849350, 27.661069	манументальная -дэкаратыўная скульптура, прысвечаная супрацоўнікам МНС, якія загінулі пры выкананні службовага абавязку	скульптура ўяўляе сабой арку з вянкам, над якой размешчана фігурка голуба, які ляціць. Перад аркай, выкананыя ў метале ратавальнікі-пажарныя, якія ўваходзяць у звыно газадымаахоўнай службы, ускладаюць кветкі да месца гібелі свайго таварыша - трэцяга члена звыно і ляціць свет у душы. У аснову мастацкай задумы пакладзена практычна самая небяспечная і нярэдка сустракаемая ў практыцы баявой працы звёнаў газадымаахоўнай службы	2022	аўтар Сяргей Бандарэн ка	дзяржаўная установа адукацыі "Універсітэт грамадзянскай абароны Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь"	-	-	-

				сітуацыя з атрыманнем ратавальнікамі цяжкіх траўмаў, а часам і іх гібелі пры тушэнні пажараў у непрыдатным для дыхання асяроддзі (звяно ГДЗС – тры ратавальнікі, экіп).						
14.		г.Мінск, прасп. Партызанскі, 150, 53.858109, 27.673876	помнік-бюст першаму канструктару спецыяльных цягачоў Барысу Шапашніку	бюст стваральніку ўнікальнай, якая не мае аналагаў у свеце, аўтамабільнай тэхнікі, Герою Сацыялістычнай працы, лаўрэату Ленінскай прэміі СССР, заслужанаму дзеячу навукі і тэхнікі БССР на тэрыторыі адкрытага акцыянернага таварыства "Мінскі завод колавых цягачоў"	2016	-	адкрытае акцыянернае таварыства "Мінскі завод колавых цягачоў"	-	-	-
15.		г.Мінск, прасп. Партызанскі, 8 (франтон гасцініцы "Турыст"), 53.876173, 27.627339	мазаіка "Партызаны"	кампазіцыя смальтавай мазаікі прыцягвае да сябе увага напружанай аранжава-чырвонай гамай, спалучэннем жоўтых і карычнева-чырвоных кветак. Пано сімвалізуе адзінства народа, памяць аб народных мсціўцах, якія ў цяжкае для Радзімы час падняліся на яе абарону. На першым плане - гераічныя вобразы партызан. Яны арганічна звязаны са другім планам, дзе паказаны сцэны смерці вершніка-партызана, марш партызан і сцэна вяртання мірных жыхароў.	1973, 2015 - рэстаўрацыя	аўтар А. Кішчанка, С.Сакалоў	камунальнае ўнітарнае даччынае прадпрыемства "Упраўленне капітальнага будаўніцтва Заводскага раёна г.Мінска"	шыфр 712Ж00020, 2 катэгорыя	-	пракакол пасяджэння Навукова-метадычнай рады ад 28.02.2002 № 71, пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 14.05.2007 № 578
16.		г.Мінск, вул. Галадзёда, 60, 53.840458, 27.623131	памятны знак	у 2000 годзе адкрыты помнік, надпіс на якім абвешчана: "У імя Айца і Сына і Святога духу заснавана царква ў гонар велікамучаніка Георгія Перамаганосца і ў памяць усенароднага падзвігу у Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945 гг.".	2000	-	-	-	-	-

17.		г.Мінск, вул. Жылуновіча, д.17, 53.875190, 27.630668	жанравая скульптура “Дзякуй за працу табе, завадчанін”	фігура працоўнага чалавека. Зроблена з бронзы (ліццё). Вышыня каля 2 метраў.	2018	-	адміністрацыя Заводскага раёна г.Мінска; камунальнае унітарнае прадпрыемства “Зелянбуд Заводскага раёна г.Мінска”; дарожна- эксплуатацыйнае камунальнае унітарнае прадпрыемства “Рэмаўтадар Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	-
18.		г.Мінск, вул. Акадэміка Красіна, 65, 53.828448, 27.769854	памятны знак экіпажу Героя Савецкага Саюза Барыса Акрэсціна	у памяць Героя Савецкага Саюза лётчыка Барыса Акрэсціна. Дакладнае месца гібелі герояў - камандзіра экіпажа Барыса Акрэсціна і паветранага стрэлка Віктара Саладухіна – непадалёк ад пасёлка Сосны.	2017	-	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-
19.		г.Мінск, вул. Сяліцкага, 53.835287, 27.701376	памятны знак з гільзай	Прэзідэнт Лукашэнка Аляксандр Рыгоравіч заклаў капсулу з пасланнем нашчадкам на месцы стварэння мемарыяльнага комплексу “Трасцянец”	2014	-	рамонтна- вытворчае камунальнае унітарнае прадпрыемства “Гардарматэрыя- лы”	“Тэрыторыя былога лагера смерці “Трасцянец ” (шыфр 711Д000283 1 катэгорыя)	-	праатакол паседжан- ня Навукова- метадыч- най рады ад 22.05.202 3 № 04- 01-02/4, пастанова Міністэр- ства культуры Рэспублі- кі Беларусь ад 30.05. 2023
20.		г.Мінск, вул. Сяліцкага, 53.835205, 27.703617	памятны знак “Брама памяці”	10-метровая скульптура, вагай 35 тон, выкананая з бронзы. На ёй выразна адрозныя фігуры змардаваных вязняў фашысцкага канцлагера. Іх целы пераплятаюцца са створкамі варот і калючым дротам, што сімвалізуе немагчымасць вырвацца з палону. Брама спецыяльна	2015	аўтар Касцючэ нка Канстанц ін Аляксанд равіч	рамонтна- вытворчае камунальнае унітарнае прадпрыемства “Гардарматэрыя- лы”		-	

				зроблены жорстка, груба, нібы рубец ад страшнай раны на сэрца. Рубец, які зажыў, але застаўся назаўжды. Целы вязняў нібы ўціснуты ў гэтыя бронзавыя створкі, а іх твары выказваюць неймаверны боль.					
21.		г.Мінск, вул. Сяліцкага, 53.834288, 27.703473	памятны знак “Масіў імёнаў”	прывечаны памяці больш 10 тыс. Грамадзян Аўстрыі, загінуўшых у лагеры смерці ў гады Другой сусветнай вайны. Устаноўлены ў мемарыяльным комплексе «Трасцянец» па ініцыятыве і пры падтрымцы Аўстрыі. 10 аднолькавых па памеру пліт – 10 "венскіх транспарціроў" аўстрыйскіх яўрэяў цягнікамі ў канцлагер. У пліты ўбудавана стужка з імёнамі ахвяр. Памеры памятнага знака - 5,5 м х 2,2 м х 3,5 м, вага - 15 т, матэрыял - фібрабетон.	2019	аўтар Даніэль Занвальд (Аўстрыя), скульптур Канстанцін Касцючэнка	рамонтна-вытворчае камунальнае ўнітарнае прадпрыемства “Гардарматэрыялы”	-	
22.		Мінскі раён, урочышча Шашкоўка, 53.828487, 27.702927	помнік на месцы крэматорыя	помнік устаноўлены на месцы крэматорыя былога лагера смерці ў урочышча Шашкоўка, дзе была яма-крэматорый. Надпіс: “На гэтым месцы фашысцкімі катамі спальваліся мірныя савецкія грамадзяне”.	1966	-	адкрытае акцыянернае таварыства “МІНСКЖАЛЕ-ЗАБЕТОН”; гандлёвае камунальнае ўнітарнае прадпрыемства "Універмаг Беларусь"; філіял "Мінская ЦЭЦ-3" рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства "Мінскэнерга"	-	
23.		г.Мінск, вёска Вялікі Трасцянец,	помнік-абеліск з вечным агнём	помнік-абеліск з шэрага граніту нагадвае аб страшнай трагедыі на беларускай зямлі і знаходзіцца на алеі побач	1963	-	рамонтна-вытворчае камунальнае ўнітарнае	-	

		прасп. Партизанскі, 53.852310, 27.706458		з Партизанскім праспектам: “Тут, у раёне вёскі Трасцянец, нямецка-фашысцкія захопнікі расстралялі, замучылі, спалілі 201 500 чалавек – мірных грамадзян, партизан, ваеннапалонных Савецкай Арміі 1941-1944 гг.”, а на адваротным баку абеліска наказ-завяшчанне нашчадкам			прадпрыемства “Гардарматэрыя- лы”			
24.		г.Мінск, вул. Ауэзава, 5, 53.836869, 27.642999	мемарыяльная дошка М.А.Ауэзаву	Прастакутная мармуровая дошка, на якой намалёваны барэльеф пісьменніка (бронза) і сюжэтныя выявы з яго твораў (бронза). Памер 100×80 см. Тэкст: “Вуліца названа у гонар Мухтара Амархановіча АУЭЗАВА вялікага казахскага пісьменніка і вучонага 1897-1961”.	1998, 2009 - новая	устаноў- лена пасольс- твам Рэспуб- лікі Казахс- тан у Беларусі	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 04.06.199 8 № 617
25.		г.Мінск, вул. Алеся Бачыла, 2, 53.841280, 27.704802	мемарыяльная дошка А.Бачыла	прастакутная інфармацыйная дошка без барэльефа з сілуміну. Памер 0,30×0,40 м. Тэкст: “Вуліца названа ў гонар заслужанага дзеяча культуры Беларускай ССР, паэта Алеся Бачылы (02.03.1918 - 04.01.1983)	1988	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 4 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 05.05.198 8 № 138
26.		г.Мінск, вул. Варвашэні, 1, 53.864530, 27.668182	мемарыяльная дошка І.Дз.Варвашэні	прастакутная інфармацыйная дошка з барэльефам выраблена з бетону. Памер 1×1,5 м. Тэкст: “Гэта вуліца названа імя аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў партызанскай барацьбы ў Мінскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, сакратара падпольнага абкама КП(б) Івана Дзянісавіча Варвашэні”	2005 (рэс- таўра- цыя)	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 2 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 18.08.200 5 № 1422
27.		г.Мінск праезд Весніна,16,	мемарыяльная дошка М.Дз. Весніну	дошка выраблена з металу. Памер 0,30×0,60 м.	1985	-	уласнік жылога дома;	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама

		53.868042, 27.620096		Тэкст: “Вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза сяржанта Мікалая Дзмітрыевіча Весніна. Вызначыўся пры фарсіраванні Заходняй Дзвіны ў Віцебскай вобласці 25.06.1944 г.”			камунальнае ўнітарнае прадпрыемства “Жыллёвая камунальная гаспадарка Заводскага раёна г.Мінска”			ад 03.07.1985 № 182
28.		г.Мінск, вул. Герасіменкі, 1, 53.871727, 27.690551	мемарыяльная дошка Н.Е.Герасіменкі	прастакутная дошка выраблена са сплаву металаў. Памер 0,50×0,70 м. Тэкст: “Вуліца названа імем актыўнага ўдзельніка Мінскага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны, сакратара Сталінскага райкама КП(б)Б Назара Еўстратовіча Герасіменкі, загінулага ад рук гітлераўскіх катаў”.	1978	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 3 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвыканкама ад 12.01.1978 № 9
29.		г.Мінск, вул. Галадзеда, 2а, 53.841562, 27.648195	мемарыяльная дошка М.М.Галадзеда	дошка выраблена з каменя пад мрамур. Памер 0,7×0,7 м. Тэкст: «Вуліца названа імем бачнага партыйнага і дзяржаўнага дзеяча Беларусі, старшыні Рады Народных Камісараў БССР (1927-1937 г.г.) Мікалая Мацвеевіча Галадзеда.	1974	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 6 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	пастанова бюро Мінскага гаркама КПБ і выканкама гарсавета дэпутатаў працоўных ад 28.03.1974 № 5/11-33
30.		г.Мінск, вул. Жылуновіча, 17, 53.875374, 27.630849	мемарыяльная дошка З.Х.Жылуновічу	дошка выраблена з металічнага сплаву, пакрыта атмасфератрывалай металізаванай эмаллю 0,65×0,8 м. Тэкст: “Вуліца названа у гонар Зміцера Хведаравіча	1989	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 1 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвыканкама ад 02.02.1989 № 35

				Жылуновіча (Цішкі Гартнага) (1887-1937) - старшыні Часовага рабочага-сялянскага Савецкага Граду Беларусі, партыйнага дзяржаўнага і грамадскага дзеяча, беларускага савецкага пісьменніка».						
31.		г.Мінск, вул. Іскаліева, 2, 53.875409, 27.623690	мемарыяльная дошка С.Іскаліеву	дошка выраблена з пластыка афарбоўкавага. Памер 0,5×0,7 м. Гэтая вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза Іскаліева Сундуткалі, сына казахскага народа, гераічна загінулага ў баі з нямецка-фашысцкімі захопнікамі пры вызваленні Беларусі ў чэрвені 1944 года	1976	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 1 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	пастанова бюро Мінскага гаркама КПБ і выканка-ма гарадско-га Савета дэпутатаў працоў-ных ад 24.11.1976 № 21/6
32.		г.Мінск, вул. Кабушкіна, 92, 53.856318, 27.635726	Мемарыяльная дошка І.К.Кабушкіну	дошка выраблена з металу. Памер 0,30×0,60 м Тэкст: «Вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза – актыўнага ўдзельніка Мінскага камуністычнага падполля у гады Вялікай Айчыннай вайны Івана Канстанцінавіча Кабушкіна”.	1985	-	дзяржаўнае прадпрыемства "ЖЭУ № 6 Заводскага раёна г.Мінска"	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 19.03.1985 № 84
33.		г.Мінск, вул. Ташкенцкая, 26, корп. 2, 53.846814, 27.633793	мемарыяльная дошка З.Р.Калабанаву	дошка выраблена з металу. Памер 0,6×1,0 м. Тэкст: “У гэтым доме з 1967 па 1994 гг. жыў танкавы ас Вялікай Айчыннай вайны Калабанаў Зіновій Рыгоравіч. 19 жніўня 1941 г. танкавая рота ст.лейтэнанта Калабанава З.Г. здзейсніла бяспрыкладны подзвіг, знішчыўшы ў адным баі на подступах да Ленінграду 43 фашысцкіх	2013	-	дзяржаўнае прадпрыемства "ЖЭУ № 6 Заводскага раёна г.Мінска"	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 05.09.2013 № 2281

				танках і іншую тэхніку ворага, экіпаж Калабанава - 22 танка”.						
34.		г.Мінск, вул. Карыцкага, 1/17, 53.871153, 27.624507	мемарыяльная дошка С.Дз.Карыцка- му	дошка выраблена з металу. Памер 0,5×0,8 м. Тэкст: “Вуліца названа іменем Героя Савецкага Саюза Карыцкага Сяргея Дзям’янавіча. Вызначыўся ў баях за вызваленне брацкай Чэхаславакіі”.	1985	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 1 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 19.03.198 5 № 84
35.		г.Мінск, вул. Катоўскага, 1 53.867748, 27.655411	мемарыяльная дошка Р.І.Катоўскаму	выраблена са сплаву металаў. Памер 0,8×0,6 м. Тэкст: «Вуліца названа Імен легендарнага героя Грамадзянскай вайны Рыгора Іванавіча Катоўскага”.	1987	-	дзяржаўнае прадпрыемства "ЖЭУ № 2 Заводскага раёна г.Мінска"	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 21.04.198 7 № 137
36.		г.Мінск, вул. Красіна, 25, 53.825329, 27.764628	мемарыяльная дошка А.К.Красіну	дошка выраблена з металу. Памер 0,30×0,60 м. Тэкст: “Вуліца названа іменем акадэміка Акадэміі навук БССР Андрэя Капітанавіча Красіна”.	1987	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 4 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 21.04.198 7 № 137
37.		г.Мінск, вул. Крупскай, 6, к.1, 53.859127, 27.626761	мемарыяльная дошка Н.К.Крупскай	дошка выраблена з нержавеючай сталі. Памер 0,30×0,60 м. Тэкст: “Гэта вуліца названа іменем Надзеі Канстанцінаўны Крупскай, прафесійнай рэвалюцыянеркай і, вядомага партыйнага і дзяржаўнага дзеяча, аднаго са стваральнікаў Савецкай сістэмы народнай адукацыі”.	1977	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 6 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 12.05.197 7 № 192
38.		г.Мінск, вул. Куляшова, 2,	мемарыяльная дошка А.А. Куляшову	Дошка выраблена з Металу. Памер 0,30×0,60 м. Тэкст: “Вуліца названа ў гонар народнага паэта Беларусі Аркадзя Куляшова”.	1980	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 1 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 11.09.198 0 № 391
39.		г.Мінск, вул. Лазо, 4, 53.867155, 27.657671	мемарыяльная дошка С.Г.Лазо	прастакутная дошка выраблена са сплаву металаў. Памер 0,70 × 0,90 м. Тэкст: “Вуліца названа	1987	-	адкрытае акцыянернае таварыства “Мінскі	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама

				Імем легендарнага героя Грамадзянскай вайны Сяргея Георгіевіча Лазо”.			аўтамабільны завод” - кіруючая кампанія холдынгу “БЕЛАУТАМАЗ”			ад 21.04.1987 № 137
40.		г.Мінск, вул. Амельянюка, 7, 53.875033, 27.652832	мемарыяльная дошка У.С.Амельянюку	прастакутная дошка выраблена са сплаву металаў. Памер 0,70 × 1,2 м. Тэкст: “Вуліца названа імем аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў Мінскага партыйнага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны, рэдактара першага нумара падпольнай газеты "Звязда", Героя Савецкага Саюза Уладзіміра Сцяпанавіча Амельянюка”.	1987	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 2 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвыканкома ад 22.01.1987 № 24
41.	 	г.Мінск, вул. Арджанікідзе, 1 (вул. Цэнтральная, 26), 53.871472, 27.653055	мемарыяльная дошка Р.К.Арджанікідзе	дошка выраблена з сплаву металаў. Памер 0,50 × 0,80 м. Тэкст: “Вуліца названа імем рэвалюцыянера савецкага дзяржаўнага і партыйнага дзеяча Рыгора Канстанцінавіча Арджанікідзе”.	1987	-	уласнік жылога дома; камунальнае унітарнае прадпрыемства “Жыллёвая камунальная гаспадарка Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвыканкома ад 21.04.1987 № 137
42.		г.Мінск, вул. Паўлоўскага, 50, 53.831975, 27.754976	мемарыяльная дошка Ф.І.Паўлоўскаму	дошка выраблена з сталі. Памер 0,60 × 0,60 м. Тэкст: “Вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза Фёдора Іларыёнавіча Паўлоўскага”. Камандзір партызанскага атрада «Чырвоны Кастрычнік», актыўны ўдзельнік падпольнай	2000	-	дзяржаўная ўстанова “Домаўпраўленне № 1 Мінскага эксплуатацыйнага кіравання Узброеных Сіл”	-	-	рашэнне Мінгарвыканкома ад 2000 г.

				працы ў гады Вялікай Айчыннай вайны.						
43.		г.Мінск, вул. Ротмістрава, 38,53.842338, 27.695697	мемарыяльная дошка П.А.Ротмістра- ву	дошка выраблена з алюмінія, афарбаваная ў чорны колер. Памер 0,50 × 0,70 м. Тэкст: «Вуліца названа іменем Героя Савецкага Саюза Маршала бранятанкавых войскаў Паўла Аляксеевіча Ротмістрава, камандуючага 5-гвардзейскай. танкавай Арміяй, якая вызваляла 3 ліпеня 1944 года гарады Мінск ад нямецка- фашысцкіх захопнікаў».	1988	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 4 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 01.09.198 8 № 232
44.		г.Мінск, вул. Сяліцкага, 103, 53.842922, 27.705521	мэмарыяльная дошка М.А.Сяліцкаму	дошка выраблена з нержавеючай сталі. Памер 0,40 × 0,60 м. Тэкст: “Вуліца названа іменем Героя Савецкага Саюза Мікалая Аляксандравіча Сяліцкага, камандзіра танкавага узвода – удзельніка нацыянальна-рэвалюцыйнай вайны ў Іспаніі, загінулага ў баі з фашыстамі пад Мадрыдам 29 кастрычніка 1936 г.”.	1985	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 4 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 03.07.198 5 № 184
45.		г.Мінск, вул. Тухачэўскага, 2, 53.869285, 27.619386	мемарыяльная дошка М.М.Тухачэўс- каму	дошка выраблена з металу. Памер 0,30×0,60 м. Тэкст: “Вуліца названа іменем Міхаіла Мікалаевіча Тухачэўскага, героя Грамадзянскай вайны, выбітнага палкаводца Маршала Савецкага Саюза”.	1978	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 1 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 12.01.197 8 № 9
46.		г.Мінск, вул. Убарэвіча, 2, 53.848111, 27.6338491	мемарыяльная дошка Г.П.Убарэвічу	дошка выраблена з каменя пад мрамур. Памер 0,40×0,60 м. Тэкст: “Гэта вуліца названа іменем Гераніма Пятровіча Убарэвіча, бачнага савецкага ваеннага дзеяча,	1977	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 6 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 11.08.197 7 № 318

				намесніка наркама абароны СССР, камандуючага войскамі Беларускага ваеннага акругі, камандарма 1-га рангу”.						
47.		г.Мінск, вул. Цэнтральная, 3, 53.864916, 27.651153	мемарыяльная дошка Л.І.Чайкінай	Дошка выраблена з сплаву металаў. Памер 0,70×0,90. Тэкст: “Вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза Чайкінай Лізаветы Іванаўны, адважны партызанкі Вялікай Айчыннай Вайны”.	1985	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 2 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 19.03.198 5 № 84
48.		г.Мінск, вул. Чакаліна, 25, 53.883521, 27.668299	мемарыяльная дошка А.П.Чакаліну	дошка-барэльеф з гранітнай крошкі. Памер 0,65×0,40 м. Тэкст: “Вуліца названа імем Героя Савецкага Саюза, адважнага разведчыка, партызана Вялікай Айчыннай вайны Аляксандра Паўловіча Чакаліна”.	1985	-	уласнік жылога дома; камунальнае унітарнае прадпрыемства “Жыллёвая камунальная гаспадарка Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	рашэнне Мінгарвы канкама ад 19.03.198 5 № 84
49.		г.Мінск, Герасіменкі, 21, 53.880305, 27.685655	памятны знак воінам	знак выраблены з металу, памер 0,50х0,50 м. Тэкст: “Школа названа ў гонар 120-й гвардзейскай мотастралковай Рагачоўскай Чырванасцяжнай ордэнаў Суворова і Кутузава дывізіі імя Вярхоўнага Савета Беларускай ССР”	-	-	упраўленне па адукацыі адміністрацыі Заводскага раёна г.Мінска	-	-	-
50.		г.Мінск, вул. Міркоўскага, 1, 53.864458, 27.633750	мемарыяльная дошка ў гонар Героя Савецкага Саюза Я.І.Міркоўска- га	адкрыта ў Год гістарычнай памяці на вул. Міркоўскага. Прысвечана легендарнаму чалавеку - ураджэнцу горада Мінска, пагранічніку, якому 5 лістапада 1944 г. было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. У гады Вялікай Айчыннай вайны - кіраўнік дыверсійна-разведвальнай групы "Хадокі" і партызанскага атрада	2022	-	дзяржаўнае прадпрыемства “ЖЭУ № 6 Заводскага раёна г.Мінска”	-	-	-

				ім. Ф.Э.Дзяржынскага. Пасля вызвалення Беларусі з 1945 па 1955 г. займаў кіруючыя пасады ў органах бяспекі рэспублікі.						
51.		г.Мінск, вул. Убарэвіча, 73, 53.838618, 27.655148	мемарыяльная дошка А.Шотту	дошка адкрыта ў гонар доктара медыцынскіх навук, прафесара Аляксандра Шотта, у холе 10-й гарадской клінічнай бальніцы. Ён быў членам праўлення Беларускай Асацыяцыі хірургаў, лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі БССР, вынаходнікам, вопытным і аўтарытэтным хірургам. За вялікія заслугі ў справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных кадраў медыкаў, плённую навуковую і ўрачэбную дзейнасць Аляксандру Шотту прысвоена ганаровае званне "Заслужаны дзеяч навукі БССР". Таксама ён лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР, узнагароджаны ордэнамі Кастрычніцкай рэвалюцыі, Працоўнага Чырвонага Сцяга і Пашаны, ганаровымі граматамі і падзякамі МЗ РБ.	2024	-	таварыства з абмежаванай адказнасцю «Завод аўтамабільных прычэпаў і кузаваў "МАЗ-Купава"»	-	-	-
52.		г.Мінск, прасп. Партызанскі, 53.853775, 27.693238	помнік танку Т-72	адкрыты да 75-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Кампазіцыя сімвалізуе моц і адзінства беларускага народа.	2019	-	дзяржаўнае прадпрыемства "Гардарматэрыялы"	-	-	-

* Інфармацыя аб прысвячэнні твора мастацтва гістарычнай або іншай падзеі, знамянальнай даце, вядомай асобе, знакамітаму дзеячу, жывой істоце, аб яго самастойным значэнні ці выкананні ролі архітэктурнага элемента.

** Інфармацыя аб дакументах, на падставе якіх ажыццяўляліся стварэнне (рэканструкцыя), устаноўка (мантаж), дэмантаж твора мастацтва, аб акце дзяржаўнай прыёмкі твора мастацтва і іншых дакументах.